

L'ART DEL PAGÈS

Secció d' agricultura pràctica

¿Quin es lo mellor cultiu dels ceps y dels taronjers; *medis de combatre las maluras que pateixen dits vegetals: y en lo cas que precisi la seva substitució, quinas plantacions convindrian mes en aqueix terme municipal, atenent á la naturalesa y condicions de sos terrenos?*

(Continuació)

La *filoxera*, paraula grega equivalent á extenuació de las fullas, es un insecte del que cada individu pot produhir en un sol any fins 30 milions de descendents, que marca los pámpols ab tacas groguencas, fullas escaixaladas, escassas, ab lo fons groguench, que s' esmortuixen y cauen; rahims que maduran sense desenvoluparse. A tretxos se veuen ceps morts, sarments curts y prims, arreletas ab fils, ab infladuras ó nuositats y ab pols groguenca. Aquestos inflorescències ó nusos son mes visibles al cap d' avall de las arrels primas, en las que se nota una especie de pústula. Los sarments s' assecan per sa extremitat y lo rahim s' enmustiga. Las arrels grossas se pudreixen, desfentse al tocarlas. Aquestos efectes son ben perceptibles al tercer any de invasió. Pera combátrela s' ha usat l' embassament del aygua (inundació), los sulfo-carbonats alcalins, lo sulfuro de carbono; barrejas de cloruro de cals y carbó; arrancar la vinya, etc. Lo sulfuro de carbono s' enterra prop dels ceps per medi d' unas cápsulas de gelatina, en quantitat de 55 á 80 grams per metre quadrat. Lo remey heróich consisteix en arrancar los ceps: lo de tallarlos y taparlos se practica cremantlos y enllotant lo tall y lo clot obert ab quitrá de carbó de pedra, cals de la usada pera purificar

lo gas de la lluminaria, aygua amoniaca, etc. L'embassament de las vinyas produheix bons resultats, ahont puga efectuarse.

Lo *mildiu*, que significa ronya y es un bolet que alguns confonen ab la *eriosis*, de qual insecte hem de parlar després, caracterisat per las fullas ab tacas aisladas, roig-groguencas, que per lo revés son de color blanch lletós, ahont no se nota com en la *eriosis* aspecte llanench, sino efflorescencias salinas. Aquestas tacas blancas corresponen ab las de la cara de las fullas, segueixen la direcció dels nervis, després prenen lo color de fulla seca y per ultim se converteixen en forats. La superficie de las fullas es llisa, sense abolladuras. Aquest bolet origina 'l Brown-rot, ronya ó podridura de color de xocolate fosch. Las disolucions de sulfat de coure y cals en aygua pera ruixar los ceps, s' han d' usar com á preventivas per lo mes de Maig ó bé aixís que se notin las mes petites senyals de lamadura y alashoras es un gran remey. (2)

(Continuará.)

FRANCISCO X. TOBELLA.

(2) En la reunió de viticultors celebrada ultimament á Florencia, lo professor Cavazza ha presentat lo resum dels travalls efectuats á Italia pera combatre la *Peronospora* del cep, aprobantse per unanimitat las següents conclusions aplicables igualment al nostre pays:

1.ª La peronospora invadeix nostras vinyas ab intensitat variable segons los anys secs ó humits, segons los encontorns y los ceps, ab tendencia á anticipar las invasions, á estendre sa esfera de acció y atacant també directament lo fruyt.

2.ª En las regions de la Italia superior y mitja, lo tractament anti-peronosporich té que considerarse com una práctica vinicola usual y ha d' esser essencialment preventiu.

3.ª Lo sulfat de coure constituheix en l' actualitat lo remey mes segur, mes eficaç y mes económic contra la peronospora.

4.ª Se pot emplear en forma sólida (pulverisat) ó dissolt en l' aygua: en aquest últim cas se podrá afegir á la disolució alguna quantitat de cals.

5.ª Las sustancias pulverisadas mes recomanables son las que resultan de una barreja perfecta de sulfat de coure ab sofre pur y molt fi, ab preferencia á la fior de sofre acabada de preparar y en la proporció de 3 á 5 kilos de sulfat de coure per cada 100 kilos de barreja.

6.ª Los líquids que mes poden recomenarse son los següents:

A. Sulfat de coure, 400 ó 800 grams dissolts en un ó tres litres d' aygua bullenta, que se barrejan després ab un hectólitre d' aygua de cals, que s' haurán apagat de 500.

B. Sulfat de coure (caparrosa blava), de 1 y 1½ á 2 kilos, dissolt en un hectólitre d' aygua, á la que s' haurán apagat de 500 á 1.000 grams de cals grasa pura.

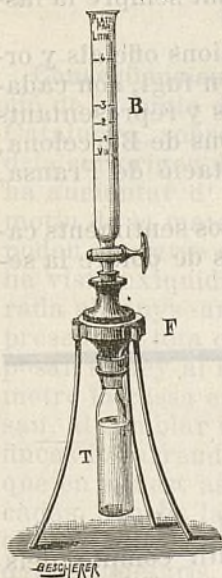
C. Sulfat de coure, 300 grams, dissolts en un hectólitre d' aygua, sense barrejarhi després cap mes substancia.

7.ª En la major part dels cassos convé adoptar lo sistema mixto, que consisteix en aplicar primerament lo remey en pols y després lo sulfat dissolt.

8.ª Los tractaments contra 'l *mildew* empleant lo sulfat de coure, no ofereixen cap perill pera 'ls ceps, lo fruyt, lo vi, ni tampoch pera 'ls operaris ni consumidores.

Gipsómetro de butxaca.

A fi de coneixer la quantitat de guix (parrell) que hi ha en lo vi, avans de comprarlo, s' ha inventat un aparato de butxaca, tan senzill com enginyós, anomenat *gipsómetro*, que pot obtenirse en la *Agencia técnica-agricola* de L' ART DEL PAGÉS, per 27 pessetas y mitja. L' aparato complert, nikelat, va en un estoig de butxaca y ab filtros de recambi.

La figura adjunta ne dona una bona idea. Pera ferlo funcionar se destornilla 'l filtre F, se colocan sobre la tela metálica dos discos de paper filtro Berzelius y al damunt la arandela de cuyro, s' apreta bé lo tap del filtro, se monta sobre son trípode y coloca en son lloch lo tubo T, se posa en la bureta B vi del que ha d' ensajarse, fins la senyal *Vin*, afegintli licor dosat de barí, fins la senyal 2 gr., se remena bé tot tapant la bureta ab lo pulgar tornantla després á son lloch, s' obra á mitjas la aixeta y se deixa que filtri. Si 'l líquit transparent recullit en lo tubo T s' enterbola de nou per la adició d' algunas gotas de licor de barí, es que 'l vi conté mes de 2 grams de guix per litro.

La bureta B porta las graduacions 1, 2, 3, 4 grams, pera que puga repetirse la operació á 3 grams per exemple, si ha resultat que 'l vi contenía mes de 2.

Lo tubo T se neteja ab un raspallet esprés que va ab l' instrument; la bureta B ha de rentarse avans de cada operació, ab vi del que ha d' ensajarse.

Lo licor de cloruro de bari ha d' estar ben preparat, condició essencial pera obtenir resultats exactes.

Si cosa hi ha que 'ns sápigra greu es tenir d' anunciar la pèrdua d' una persona apreciada y mes especialment quan aquesta recau en un amich tan íntim, com ho fou en vida En BALTASAR DE BACARDÍ y DE CASANOVAS, baixat á la tomba 'l dia 21 del mes que sóm, havent entregat la seva ànima al Criador á las 2 de la tarde d' aquest últim diumenje, quan encara no contava mes de 45 anys.

L' amich Baltasar, lo company Bacardi, era una d' aquellas personalitats que á pesar de sa posició social no 's desdenyava may d' alternar ab tothom, evitant sempre la fastuositat de que podia haver anat revestit.

A pesar d' haver mort sense condecoracions oficials y orfa de càrrechs polítichs, dels que sempre 'n fugí, son cadavre s' ha vist rodejat de numerosos amichs y representants de las Asociacions benéficas y Corporacions de Barcelona, tributantli l' últim homenatge fins á la estació de Fransa, desde ahont fou conduhit á Llevaneras.

Per son caràcter senzill y franch y per sos sentiments caritatius, que avaloravan sa bondat, es mes de dordre la seva pèrdua.

¡Deu l' haja perdonat!

CORRESPONDENCIA

Zaragoza 20 de Octubre de 1890.

Sr. Director de L' ART DEL PAGÉS. Barcelona.

Molt Sr. meu: comenso ma tasca donantli compte dels treballs d' avuy en lo Concurs agrícola que está celebrant aquesta Ciutat.

S' han probat solament las aradas giratorias (Jaén, Brabant, Vernet, etc.), havent agradat molt y cridat la atenció los Brabantes. Lo jurat ha facilitat als expositors mossos y caballerías. Cada arada ha llaurat una part igual de terreno. S' ha empleat lo dinamómetro pera saber l' esfors de tracció necessari per cada instrument y s' han prés altres datos que diré á V. aixís que 'ls tingui.

Los expositors que recordo son los següents: la casa Abrahamson (sueca) de Madrid, Ahles de Barcelona, Comas

de Premiá de Dalt, Mercier d' aquesta, altre d' aquesta, un constructor de Sevilla, crech Lahuerta y la casa Ver-
nette. La instalació d' aquesta última es la mes numerosa.

Pera 'l divendres, dia 24, s' han fixat las probas del Bó-
git Vernette.

Lo temps molt bó pero fresquet.

La concurrencia d' agricultors escassa.

Lo jurat puntual y aplicat.

Son affm. S. S. Q. B. S. M. *Lò Corresponsal.*

Secció de noticias agricolas.

Consequèncias de la veda.—Un periódich crida la aten-
ció de la Junta de la Associació de la Cassa y Pesca, de
Catalunya, sobre lo que está passant á Manresa y que po-
dría ser origen d' un sério conflicte. En alguns sots vedats
ha aumentat d' un modo tan extraordinari la cassa, ab
motiu de la mateixa veda, que, especialment los conills,
poden agafarse en los vinyetars, que hi ha viticultor que
ha vist enxiquida la cullita de rahim en la meytat, compa-
rada ab anys anteriors, apesar d' haverse lliurat en lo
present de tota classe d' enfermetats criptogámicas. Pera
posar remey al mal, los culliters s' han vist obligats á per-
metre la cassa en sos vedats; pero 'ls propietaris se opo-
san, al semblar infundadament, puig si ells ho son de las
fincas los arrendataris ho son de las cullitas, que son las
que en aquest assumpto resultan verdaderament perjudi-
cadas, donchs la finca res pert, se cassi ó no 's cassi en
ellas. Culliter hi ha hagut que, en vista de la oposició
dels propietaris, ha intentat recorre al veneno' pera lliu-
rar sos fruyts de la ferotjetat d' aquells rosegadors; y
aixó es lo que deu cridar la atenció de las autoritats cine-
géticas del Primpcipat, á fi de que s' adopti alguna mida
encaminada á conciliar los interessos de propietaris y
arrendataris.

Fullas de rami.—Una senyoreta americana ha fet un
descubriment de transcendencia. Per passatemps criava
cuchs de seda y enviava anyalment algunas lliuras de ca-
polls á la «Women's Society for che encouraigement of the
silk Indurty» de Filadelfia.

Lo calor del últim hivern feu que 'l desenrotllo dels ouhets vingués molt adelantat, y com que las tendres fullas de la morera no havian adquirit encara 'l necessari desenrotllo, la pobre noya no sabia com sortir de tal apuro.

Mes observant que las fullas del rami d' un camp vehi eran ja bastant grossas, n' arrencá algunas y probá de donarlas als cuchs. Ab agradable sorpresa vejé que eran devoradas per aquestos, de modo que ab ellas aná alimentantlos fins que pogué ferho ab fullas de morera. Allavors dividi sos cuchs en dos grupos, alimentantlos ab rami y morera respectivament, y guardant també separats los capolls procedents de cada grupo, que enviá després á Filadelfia.

Los périts de Filadelfia quedáren assombrats al veure lo tamany dels capolls procedents dels cuchs alimentats ab rami, y escrigueren á la senyoreta preguntantli de quins medis s' havia valgut pera assegurar tan magnífica cullita. Los capolls no tan sols eran majors sinó que la seda era mes fina.

Si 'ls experiments que en lo successiu se fassin, proban la conveniencia de la alimentació dels cuchs ab fullas de rami, las plantacions d' aquest téxtil rebrán indubtablement gran desenrotllo.

Producció d' espart.—La producció del espart en Alger va en augment. La extensió del terreno dedicat á aquest cultiu fou en los tres departaments, en 1887 de 1.278,852 hectáreas que donáren un producte de 2.240,020 quintás d' espart, corresponent lo primer lloch al departament de Orán. La major part d' aquest producte s' ha venut en Inglaterra, ahont se destina á la fabricació de teixits y paper.

Mercats, firas y cullitas.

Canet de mar.—Los pagesos están satisfets del resultat de la berema. La quantitat de most ha sigut bona y la calitat millor, per lo que toca á la d' aquest any.

Figueras.—La fira celebrada 'l dia 18 en aquella Ciutat,

fou petita, y per consegüent, de molt poca importancia las tranzaccions que 's feren.

Es fira que tots los anys resulta fallida, porque coincideix ab la d' Olot, y aquest any ha sigut inferior á la d' anys anteriors per coincidir també ab lo mercat de Gerona.

Unint aquestas circunstancias á la penuria del pays, ningú estranyará que la fira de Sant Lluch no haja passat de la categoria d' un simple mercat, per lo que á negocis se refereix.

Olot.—Gracias á las benéficas pluhas que en los dos meses passats ab mes ó menos sort regaren la terra, se ha presentat la vegetació exuberant y com pocas vegadas se veu, essent las anyadas del blatdemoro y fajol y altres tardanías molt á satisfacció de nostres comarcáns. En lo passat mes se segá ja la major part del fajol que per ser foraster ha vingut primarench.

En l' Agost se reculliren las patatas que segóns se diu son bonas y abundantísimas.

Vich.—Han comensat ja las operacions de la sembra, be que ab condicions poch satisfactorias pera nostres agricultors, que prou be saben que si'l blat te mala naixença, hi ha ab aixó un motiu pera no formar pera la cullita molt excel·lents preludis. Y temém que en alguns camps que hem vist sembrar no's verificará aquella en molt bonas condicions, si'l cel segueix negantnos la pluja. La que caygué als principis de la setmana que avuy termina fou cosa massa insignificant pera la necessitat que'n senten nostras terras.

VINS

Fransa.—Las beremas han acabat ja, casi bé per tot arreu. En lo mitx-dia los trasbalsos segueixen y los vins que resultan son generalment de bona calitat. Lo comers está adquirint la major part de la cullita, á preus que passen d' un quart dels de l' any passat.

Las noticias rebudas de Cette y demás mercats del extranjer, fan esperar que la actual campanya vinicola será, si es possible, mes feliz que la que ha acabat. En Cette, s'

han fet importants tranzaccions á 32 frans hectólitre, nótantse tendencias al alsa. En moltes regions del interior de Fransa la cullita ha sigut menos que mitjana, y en general la berema d' aquest any dona en conjunt menos vi que las anteriors.

CALENDARI PATOLOGICH AGRÍCOLA

OCTUBRE

Sulfatatje dels grans.—Se sulfatan los grans de cereals, blat, sègol, cibada, ordi, pera destruir los gèrmens del carbó y de la caries.

S' usa 'l sulfat de coure (caparrova blava) ó lo sulfat de ferro (caparrova verda); mes sovint lo primer. Dos ó tres kilògrams de sulfat son disolts per un hectólitre d' aygua (100 litres) y per calcular la quantitat del líquit á preparar, s' admet que son necessaris de 10 á 12 litres de disolució, per un hectólitre de grans. Preparada la disolució, s' hi posan los grans, colocats avans en un paner omplert á unas $\frac{3}{4}$ parts y se'ls hi deixa prop de 20 minuts. No's deu sulfatar mes que la vigília de las sembras y es necessari tenir en compte, pera 'l càlcul de la quantitat de llevar, l' augment que tenen los grans aixís tractats, augment que varia de 20 á 25 per 100, de manera que 100 litres de blat sech ne donan 120 á 125 de blat sulfatat.

ESTAMPA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, CARRER DE LAS MOLAS, NÚM. 31